

Lyckliga familjen

En film av Markus Andreasson

En vägledning inför diskussioner kring
"Lyckliga familjen" för dig som leder
utbildningsgrupper för blivande familjehem
eller handledningsgrupper för familjehem

Varje rubrik inleds med händelser ur filmen och med Sonjas - barnets - perspektiv. Inled gärna gruppdiskussionen med ett barnperspektiv. Därefter följer frågor inom samma område, men med fokus på familjehemets situation. Dessa kan användas som grund för diskussioner och reflektioner kring familjehemets förutsättningar i ett uppdrag.

Förberedelser inför en familjehemsplacering

Filmen börjar med dagen då Sonja kommer till sitt familjehem. Vilka förberedelser är gjorda? Vilket stöd och vilken hjälp vill ni att Sonja får? Finns det personer i filmen som genom ett annat agerande kan underlätta för Sonja inför familjehemsplaceringen och då hon kommer till familjehemmet?

Vilket mottagande kan er familj ge vid en familjehemsplacering?

Vad vill ni veta i förväg om ett barn?

Hur tror ni att er familj kan uppfattas av ett barn som inte känner er?

Hur skiljer sig den vardag som barnet kommer ifrån, exempelvis Sonjas, från er familjs vardag?

Hur kan föräldrars kunskap om sitt barn tas tillvara vid en familjehemsplacering?

Om ni redan har barn i er familj – hur har de blivit förberedda på att bli familjehem? Vad tycker de om det?

Hur tror ni att era barn kommer att påverkas av att ni blir familjehem?

Anknytning

Under denna rubrik finns möjlighet för dig som gruppledare att presentera olika anknytningsmönster och vad dessa kan föra med sig för ett barn i relationer till andra

vårdare än föräldrarna. Vilket anknytningsmönster är troligtvis det dominerande för Sonja i relationen till mamman? Till pappan?

Vad kan Sonjas anknytningsmönster ha för betydelse för hennes relation till familjehemsföräldrarna? Vad skulle det kunna innebära för Sonja om familjehemspappan inledningsvis är den mer aktiva, istället för familjehemsmamman?

Hur såg er anknytning till era föräldrar ut under er respektive uppväxt?

Kan anknytningsmönster förändras?

Hur kan familjehemsföräldrar hjälpa barn till nya, goda relationer?

Vilken roll spelar barnets ålder vid en familjehemsplacering?

Hur tar ni som familjhem emot en ettåring/en tioåring/en tonåring i ett anknytningsperspektiv?

Vad betyder er relation till barnets föräldrar för er möjlighet till en så god relation som möjligt till barnet?

Barnet, föräldrarna, släkten och barnets nätverk

All familjehemsvård ska utifrån barnets bästa ta hänsyn till barnets behov av kontakt med föräldrarna och personer som är viktiga för barnet. Hur blir det för Sonja när hon kommer till familjehemmet? Vilka andra personer kan Sonja eller barn i hennes situation sakna då de kommer till ett familjehem? Av vem och på vilket sätt behöver Sonja hjälp för att behålla kontakt med personer som är viktiga för henne? Kan Sonjas och mammans kontakt förbättras? Vad betyder det för Sonja om kontakten med mamman finns kvar/är bruten när Sonja är vuxen? Glöms Sonjas pappa bort?

Om ditt barn blev familjehemplacerat – vilka personer skulle du vilja att ditt barn upprätthöll kontakten med?

Hur skulle du vilja att kontakten med familjehemsföräldrarna såg ut?

I vilka frågor skulle du vilja få vara med och bestämma/diskutera om ditt barn?

Vilket är ert ansvar som familjehem för att hjälpa barnet till en god kontakt med sina föräldrar och sitt nätverk under familjehemsplaceringen?

Hur blir det för er familj när och om barnets föräldrar/nätverk kommer på besök i ert hem?

Vad innebär det för er som familjehem om barnet har en annan etnisk bakgrund? Känner ni nyfikenhet, rädsla eller något annat?

Mammor och pappor i barns liv – ett genusperspektiv

Vad får vi veta om Sonjas pappa?

Vilken roll har familjehemsmamman respektive familjehemspappan för Sonja? Hur skulle det bli för Sonja om familjehemspappans roll hade varit mer framträdande? Om familjehemsmamman inte hade varit så aktiv?

Hur ser föräldraskapet/könsrollerna ut i er familj?

Vilka roller tror ni att ni kommer att ha/har ni i ert uppdrag som familjehem?

Om ni är en familj där det finns föräldrar till ett barn utanför ert hushåll (exempelvis styvfamilj, samkönad familj): Hur samarbetar ni med den föräldern?

Egna barn och familjehemsplacerade barn i familjen

Vad innebär det för Sonja att det finns ett barn i familjehemmet som hon kommer till?

Hur utvecklas hennes och Axels relation?

Vilka tankar – förväntningar och farhågor – har ni kring era barns och det familjehemsplacerade barnets relation?

Kan era barn påverkas positivt/negativt av att ta emot ett barn?

Är egna barn en fördel eller nackdel när man är familjehem?

Tala med barnet, men glöm inte att lyssna på barnet!

*Under denna rubrik finns möjlighet för dig som grupple-
dare att presentera grundläggande samtalsmetodik för
samtal med barn. Vem talar med Sonja om allt som hän-
der henne? Vem frågar efter hur hon mår?
Vem lyssnar på Sonja?*

Vad behöver barn få veta inför en familjehemsplacering och under tiden som den pågår?

Hur kan barn få stöd för att uttrycka sina tankar, funde-
ringar och känslor?

Barnets ålder – hur påverkar den samtalet?

Skolan och andra sammanhang som är nya för barnet vid en placering

*Hur blir Sonjas första dag i den nya skolan? Ur Sonjas
perspektiv? Hur är det att vara elev i en klass när det
kommer en ny elev till klassen med Sonjas bakgrund?
Vilka förberedelser och vilket stöd behöver både Sonja och
hennes nya klasskamrater? Vad behöver den mottagande
skolan veta om Sonja för att ge henne rätt stöd från bör-
jan?*

Hur kan ett samarbete mellan socialtjänsten, föräldrarna och familjehemmet som gynnar barnet utformas:

- Om barnet börjar i en ny skola i samband med familjehemsplaceringen?
- I andra sammanhang som barnet befinner sig i, till exempel olika fritidssaktiviter?

Att lämna grundskolan med ett ofullständigt betyg är en stor riskfaktor för barn som är placerade i familjehem. Många av de placerade barnen behöver extra stöd i skolan. Familjehemsföräldrarna är ett viktigt stöd för barnet i detta sammanhanget.

Vilken inställning finns i er familj till skola och studier? Vilka förutsättningar har ni i er familj för att hjälpa ett barn till så goda studieresultat som möjligt?

Sonja som vuxen – tankar om filmens slut

Sonja har kvar en relation till familjehemmet även som vuxen. Vad innebär det för Sonja? Vad har hänt med Sonjas mamma? Vad innebär det för den vuxna Sonja om hon inte längre har någon kontakt med sin mamma? Om hon aldrig har haft någon kontakt med sin pappa? Har filmen ett lyckligt slut?

Hur tänker ni om relationen till ett barn då ett uppdrag tar slut?

Vad innebär det för relationen till det placerade barnet om man under sin tid som familjehem endast tar emot ett barn/några barn/många barn?

En del av de barn som familjehemsplaceras återförenas med sina föräldrar medan de fortfarande är barn. Hur kan en relation mellan familjehemmet, barnet och föräldrarna se ut efter det att placeringen är avslutad?